

REFO TIJD

Blad van het Instituut voor Calvinistische Studiën i.s.m. de Nederduits Gereformeerde Kerk (1571) - De moederkerk van Nederland sinds 1579. 'Geen kerk zal over een andere kerk heersen, geen taakuitvoerder over de andere taakuitvoerder.' (Kerkorde Emden, 1571)

In dit nummer : Het Laodiceaanse verbond, en Geen witte steen zonder de zwarte steen

HET LAODICEAANSE VERBOND

We moeten onderwerpelijk omgaan met het begrip kerk, niet als voorwerp. Je moet de kerk vinden in jezelf, want je bent zelf een kerk, waar de oude bijbel al op wees. Dat is ook een hele Paauwiaanse gedachte. Uiteindelijk werden de Paauwianen preeklezers. We moeten de bladeren verstaan, de geschriften des Heeren, voordat we tot de vrucht kunnen gaan. Als je te gemakkelijk met kerk en bijbel omgaat, Laodiceaans, dan is de ellendekennis en verlieskennis niet goed tot je doorgedrongen en ben je nog aan de drugs. Dan moet je bij Paauwe en Steenblok zijn, en bij Barth. Dan moet je bij het jaar 1953 zijn, en die beweging ging ook over tot de christelijk gereformeerde kerk min of meer, want wat in de gereformeerde gemeente gebeurde gebeurde ook bij hen, min of meer. Het liep aan elkaar parallel. Ze wilden vasthouden aan de bladeren, maar dan moesten ze leren daar onderwerpelijk en bevindelijk mee om te gaan, in plaats van voorwerpelijk. Dat was ook hun doelstelling in 1953, maar het kwaad was al geschiedt, en de christelijk gereformeerde kerk werd met de stroom meegesleurd van de nieuwe generatie. Verschillende predikanten vertrokken toen in de vijftiger en zestiger jaren, met hun gemeentes. 1946, het grote verval van het voortijdig opgaan tot de olijfborg ten koste van een dieper Golgotha en Getsemané, bleek te sterk te zijn. Daarom moest men onderwerpelijk leren om te gaan met 1953, het verdiepen, om zo verder op het Steenblokkiaanse pad te gaan.

1946, het jaar na de bevrijding, was het jaar van de algehele indutting, de aanvang van het moderne tijdperk, van de valse, Laodiceaanse gerustheid en geruststelling. Het greep om zich heen als een orkaan, als een woest zeemonster, en ook de christelijk gereformeerde kerk werd gegrepen, en er werd goed teruggevochten in 1953, en daarvóór al, maar het was te sterk. Du Marchie van Voorthuizen en Van Minnen waren inmiddels al vertrokken, in 1952, en ook anderen vertrokken al dan niet met hun kerken in de vijftiger en zestiger jaren, zoals Zijdeveld, W. Baaij, Venema, van der Bijl en van Ravenswaaij.

1946 : Haaien beginnen de wateren van de christelijk gereformeerde kerken binnen te zwemmen. Waar komt het vandaan ? Het antwoord is heel simpel : Het doodsjaar van Calvijn, 1564. Calvijn (1509-1564) was nog maar in zijn mid-vijftiger jaren toen hij stierf. Zijn Institutie had hij geschreven toen hij jong was, alhoewel er daarna ook latere versies kwamen, de laatste in 1559, vijf jaar vóór zijn dood, maar in zijn commentaren nuanceert hij het. Daarom stelde hij dat de Institutie samen met zijn commentaren gelezen dienen te worden, maar velen zijn nooit zover gekomen, omdat zijn bijbelcommentaar een nogal omvangrijk werk is. Je zou jezelf dan vele jaren eraan moeten wijden om het enigszins te kunnen doorspitten. Hij stierf dus betrekkelijk jong, terwijl hij nog niet klaar was. Met zijn dood namen haaien zijn werk over, en objectificeerden het.

Calvijn werd tot een voorwerp, een product. Ze maakten er TULIP van, een slap aftreksel van zijn leer.

Nu, Calvijn kon niet meer alles zeggen wat hij moest zeggen, sinds zijn jonge dood. Verschillenden hebben gewezen op de komst van nieuwe hemelse boeken, zoals J. Wisse (CGK) en C. Steenblok (GGiN), zoals ook de oude bijbel dat deed, in het boek Daniël en het boek Openbaring.

C. Steenblok zegt hierover in zijn Gereformeerde Dogmatiek in vraag 2201 dat er sprake is van boeken die geopend gaan worden, zoals dat in de oude bijbel was opgetekend. Hij noemt het boek van de ongeschreven geboden van de natuur, en het boek van de geschreven geboden, en het boek van het geweten wat daarmee in overeenstemming is. Ook noemt hij het boek des levens, wat we de nieuwe bijbel noemen. Hij noemt hierbij Openbaring 20:12 :

'En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God; en de boeken werden geopend; en een ander boek werd geopend, dat des levens is; en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken.'

Dat boek was in zijn dagen nog niet gekomen. Hij leefde van 1894 tot 1966. Hoe durft iemand dan te zeggen, op grond van deze tekst, dat de oude bijbel de hoogste autoriteit is ? Dat is een Laodiceaanse gedachte. Men had toen nog niet alles ontvangen. Het is een

leugenleer. De oude bijbel was samengesteld op basis van een verkiezing door een groep kerkleiders die erover gestemd hebben en gediscussieerd. Democratie is nooit de hoogste autoriteit. God doet niet aan 'meeste stemmen gelden.' Daar komt bij dat ze toen de volle waarheid nog niet hadden. Die moest nog komen. Jezus had aangegeven dat ze daar nog niet klaar voor waren. Het boek des levens is de hoogste autoriteit, oftewel de nieuwe bijbel, want die oordeelt de levenden en de doden. Niet de gebrekkige oude bijbel. Het is een onbijbelse gedachte dat de oude bijbel het hoogste boek zou zijn. God werpt niet zomaar paarden voor de zwijnen want de mens leefde toen nog in het tijdperk van de duisternis. Zij die stellen dat de oude bijbel de hoogste autoriteit is doen aan voorvaderverering in de ergste vorm. Het is een noodbijbel geweest, een noodplan. Het was nog niet de vervulling. Wij prediken uit de oude bijbel, het oude verbond, en de nieuwe bijbel, het boek des levens, de vervulling van het verbond, het nieuwe verbond.

In het Aramees, de taal van Jezus, komen de doden in Openbaring 20 tot de pijler van een brug, de drager van het Woord, en dan worden de boeken geopend. In het Aramees is de pijler wit of doorzichtig wit. Het Aramees noemt dat het een bitter wit is, en dat het van de oertijd is. (vers 11)

U kunt dan zeggen : 'Gezegd zij de Heere, maar ik ben van die of die kerk, of van die of die kerkeraad, of van die of die synode, of van die of die classis, enz. en wij geloven dat de oude bijbel de hoogste autoriteit is, vanwege wat hier of daar staat of vanwege wat die of die gezegd heeft,' maar ik laat mijn linkerhand niet weten wat mijn rechterhand doet. Ik ben Nederduits gereformeerd, Steenblokkiaans en christelijk gereformeerd, intergereformeerd dus, en ik doe niet aan van horen zeggen, maar ik sta onder

een engelenmacht, en dit is een bevel van de Heere. Daar mag u het mee doen. U gelooft maar wat u wil geloven. Ik beoordeel u niet om uw theologie, want het gaat om uw hart. Ik heb broeders en zusters in alle richtingen. Er zijn veel verschillen tussen de richtingen en zelfs binnen de richtingen. Maar wat ik wel weet is dat de oude bijbel niet de hoogste autoriteit is, maar God is de hoogste autoriteit, en die heeft het boek des levens gegeven als de hoogste autoriteit, oftewel de nieuwe bijbel, om de levenden en de doden te oordelen, niet als iets voorwerpelijks, maar in onderwerpelijkheid, tot ontwerpelijkheid. Het is de witte steen die voor de overwinnaars is, met nieuwe namen. Wij prediken uit de oude bijbel en de nieuwe bijbel en de geschriften van Calvijn en de andere oudvaders. De oude bijbel is niet almachtig. De voorouders moesten het met de oude bijbel doen, zo gebrekkig als het was in de wildernis, maar zij moesten opgaan tot het verborgen manna.

Wij zijn geroepen om de boekrollen te ontzegelen. Zo werd het ons vroeger geleerd door een hervormde predikant die onderwees over Karl Barth en dat de bijbel precies was wat het beweerde te zijn : een bij-bel. Uiteindelijk gaat het om God en God's Woord, wat dwars door de oude bijbel heengaat, maar ook veel ruimer is. Karl Barth was zwaar gereformeerd in zijn opvattingen. De mens is totaal vervreemd van God. Ook de kerken. De Nederduits gereformeerde kerk is zwaar gereformeerd, en heeft dus het boek des levens nodig. Dat boek zal geopend worden. Het ware zwaar gereformeerde is niet voorwerpelijk, maar onderwerpelijk, ook wat betreft de oude bijbel en de nieuwe bijbel. Het is Steenblokkiaans. Als u loopt te bedenken hoe u hogerop kunt komen, een hogere positie in de kerk kunt krijgen, of in de wereld, dan is het Steenblokkiaanse bezig juist de diepte van zijn ellende en verlies onder ogen te komen. Groot verschil, nietwaar ?

Het zware gereformeerde gaat niet alleen dieper terug in de geschiedenis, maar heeft ook deel aan de doorgaande reformatie, dus wij zijn ook vrijgemaakt gereformeerd, maar dan van de zwaardere, meer steenblokkiaanse vleugel. Wij als zware intergereformeerden blijven ons afscheiden en afscheuren van het Laodiceaanse. Dat is wat de Nederduits gereformeerde dogmatiek is. Het is niet zelfgenoegzaam. We moeten dieper de wildernis in, als Ismael. Mozes mocht het beloofde land niet binnengaan, voorwerpelijk gezien, maar hij moest er onderwerpelijk mee omgaan. Uiteindelijk moest Jeremia het werk van Mozes zuiveren en ermee verder gaan. Dat is wat we terugvinden in het steenblokkiaanse, oftewel in 1953. Zo is er een opstanding van het calvinistisch gereformeerde, en kunnen wij het donkere jaar van 1564 en zo ook van 1946 overbruggen. Amen.

Nederduits Gereformeerd Predikanten Fonds (NGPF)

GEEN WITTE STEEN ZONDER DE ZWARTE STEEN

Waarlijk zwaar gereformeerd zijn betekent niet mee te doen met het bedrog, jezelf als Jeremia ervan af te zonderen. Zwaar gereformeerd betekent dat je uit Laodicea bent gegaan. Als je gelooft dat we alles al hebben in de oude bijbel, dan is dat een Laodiceaanse dwaalleer van zelfgenoegzaamheid. Het is een zeer onbijbelse gedachte. De bijbel spreekt volop over het nieuwe hemelse boek wat zou komen, over de volle waarheid die zou komen. De aarde zou volworden met de kennis des Heeren. Dat moest nog gebeuren. Als je de oude bijbel als object gebruikt en als hoogste autoriteit dan is dat niet zwaar gereformeerd, maar zwaar Laodiceaans. Dan ben je jezelf en anderen zwaar aan het bedriegen. Dan ben je een goedgegelovige new ager. Dan mag je

predikant zijn, maar ben je ook een taalkundige ? De bijbels in het westen zijn grotendeels verkeerd vertaald. Veel predikanten hebben zich wel verdiept in de dogmatische verbonden van de westerlijke kerk, maar niet zozeer in de diepere talenstudies en de lexicografie, etymologie enz. Dan ben je voer voor de Laodiceaanse monsters die de kerk in de greep houden. Vaak zijn de predikanten die exegetische en lexicografische zwakheden hebben ook weer marktpredikanten. Wij hebben nooit onze boeken verkocht. Als je het voor de markt gaat doen, en niet voor de doorgaande reformatie, dan wordt het slinks, hoe dan ook. Wij mogen het vrome woord des Heeren niet verkopen. Jezus ging met een zweep door de zwijnenstal die ze van het huis des Heeren hadden gemaakt. Dat is wat zwaar gereformeerd is, dat je niet braaf meeloopt met Laodiceaanse optochten. Ze staan de hele dag voor de spiegel in Laodicea, terwijl de zwaar gereformeerden in de wildernis op zoek zijn naar het verloren lam, allereerst in henzelf. Geloven in de oude bijbel als allerhoogste autoriteit gaat geheel tegen Openbaring en andere teksten in, en is niet zwaar gereformeerd, maar dartel gedefformeerd.

Calvijn's werk was nog niet af. Voortijdig stierf hij omdat de mensheid meer nog niet aankon. Haaien namen de mensheid in in 1564, zijn sterfjaar, om het calvinisme te vervlakken, modern en populair te maken, voor de markt. Het werk werd gedefformeerd, net zoals de nazi's eens deden met Darwin en Nietzsche. Toen in 1946 na de oorlog drongen die haaien in de wateren van de christelijk gereformeerde kerk om daar te deformeren en moderniseren. Er werd getrokken aan het schip. Het waren Laodiceaanse haaien. Het waren haaien van de new age, met een godsdienstig laagje.

Waar kwamen de haaien van het sterfjaar van Calvijn vandaan ? Het is heel simpel : Van het sterfjaar van

Mohammed, zijn voorloper, het jaar 632. Mohammed stierf net als Calvijn voortijdig, zodat zijn werk nog niet af was. De mensheid was er nog niet klaar voor. Mohammed moest het nieuwe testament nog schrijven voor de Koran, maar dat is dus niet gebeurd, vanwege zijn dood. Hij was nog maar betrekkelijk jong, in het begin van zijn zestiger jaren.

In de reformatie riep men al : Liever Turks dan paaps. De komst van de islam was de voorloper van de doorgaande reformatie. Het was een teken dat er verdere reformatie moest komen. Het monster van Laodiceaans katholicisme had de wereld in zijn greep en zoog de wereld geheel leeg. Islam en reformatie streden beiden tegen dit monster, maar het was nog niet klaar. De islam had nog geen nieuw testament ontvangen, en dat zou later nog voor problemen kunnen zorgen. In veel opzichten loopt de islam parallel aan de reformatie, maar het openbaringskanaal was dramatisch dichtgegaan met de dood van Mohammed. Zo konden de haaien komen, en zij gingen tot de reformatie, tot 1564, en daarna tot 1946. De islam was hervormd Judaïsme en een hervormd christendom, maar er moest nog een nieuwe vorm komen, die maar niet kwam. Daarom moest het calvinisme wel komen, en het zware gereformeerde. Mohammed had vele bruikbare ideeën die ook weer terugkwamen in het calvinisme. Calvijn was de Mohammed van de reformatie. Hij bouwde zijn eigen theocratie, zo goed en kwaad als dat ging, maar stierf voortijdig. Meer kon de wereld niet aan.

Calvijn was als een ayatollah. Je moest niet met hem sollen. Het was gevaarlijk om het oneens met hem te zijn. Hij had grote invloed. Dit had nadelige gevolgen in de heksenvervolgingen waarin natuurmensen op basis van Calvijn's krasse woorden over dit onderwerp werden omgebracht. Dat was niet zomaar iets van Calvijn, maar van die tijd. Hij had ook gevaarlijke ideeën

over de overheid, die hij had van misvertaalde bijbelverzen. Hij stond gunstig tegenover de doodstraf. Hij stelde dat hen die tegen de doodstraf streden tegen God zelf streden. (Verkl. Romeinen 13)

Waar Mohammed's werk was gestopt ging Calvijn's werk door, maar ook het werk van Calvijn werd in 1564 abrupt afgekapt. Er was dus geen mogelijkheid om de islam in een nieuwe vorm te brengen, omdat er een gat zat in het net van Calvijn. De brug, het boek des levens, moest nog komen. Zowel de islamieten als de calvinisten hebben nog verdere verlossing nodig. Daartoe is het boek des levens gekomen. We mogen daar niet voorwerpelij mee omgaan, maar onderwerpelij. Calvijn stond onder druk van Ismael en Ezau die nog een plaats moesten krijgen in het heilsplan. Mohammed was daarmee begonnen, maar heeft het nooit kunnen afmaken. De verlossing is dus niet voorwerpelij, maar onderwerpelij, een studie-proces, waar Witsius mee was begonnen in zijn natuurtheologie, om een brug te bouwen tussen de naar elkaar verbitterde richtingen. We kunnen stellen dat alleen de ellendekennis en de verlieskennis in het ontdekt worden aan de diepte van de kloof tussen God en mens die verlossing kan plaatsvinden. Dan moeten we eerst ontdekt worden aan onze verdoemelijke staat en onze doodstaat. Dat is een steenblokkiaans-jeremiaans pad. Geen Laodiceaan zal daarop kunnen wandelen. De brede, korte weg heeft niets gemeen met de smalle, lange weg.

Het geheimenis van Ishmael en Ezau drukte zwaar op Calvijn, en hij vertaalde het in zijn soberheid en ascese, ook in zijn vijandschap tot alle vlees, en zijn liefde voor lange wildernistochten. Zijn artikels waren niet kortaf, maar gingen maar door en door, om nieuwe betekenissen te vinden, diepere inzichten. De doorsnee islamiet en de doorsnee calvinist zijn veelal grotendeels nog onbekeerd totdat

zij de witte steen weten te bemachtigen. Er is daartoe geen weg dan door de zwarte steen van de zondekennis. Misschien vindt u dat krasse uitspraken, maar de Steenblokkiaan M.J. van Gelder had dezelfde soort uitspraken in zijn strijd tegen de van zichzelf overtuigde Laodiceaanse geest die in de zeventiger jaren in de gereformeerde gemeente probeerde binnen te dringen, want hij stelde dat hij de gemeente grofweg voor onbekeerd moest houden. Hij hamerde net als Steenblok op het belang van diagnose, anders zou er geen medicijn kunnen komen. (De Saambinder, 28/8, 1975) Dat is ook de betekenis van de onderwerpelijkheid, namelijk het diagnostiseren.

Nederduits Gereformeerde Predikanten
Fonds (NGPF)
